

[Rimstad.]

pakkes ind, og alt, hvad der har karakteren af socialisme og socialisering, skal omhyggeligt holdes i baggrunden. Hvorfor siger den højtærede boligminister ikke, at hans hensigter er at favorisere det sociale byggeri, og at han gennem sine planer om en prisgrænse for parcelhusene vil hæmme det private? Det ville dog være ærlig tale.

Lad mig i denne forbindelse nævnte et eksempel på, hvordan argumenteringen ofte fra den side sættes på skruer. I sin fremsættelsestale siger ministeren ordret:

„Der har været forhandlet med låneinstitutterne om disse finansielle foranstaltninger. Institutterne har alle tilsluttet sig forslaget om overgang til bruttolånssystemet. For så vidt angår spørgsmålet om den øvrige begrænsning i långivningen, har institutterne dog ment, at det bør overlades til de politisk ansvarlige instanser at træffe afgørelse om gennemførelsen heraf.“

Hvad en overgang til bruttolånssystemet angår, kan vi vist alle være enige om, at der bør finde en større opsparring sted, end tilfældet er i dag, når en person eller et selskab begynder at bygge for penge, der for hovedpartens vedkommende tilhører andre. Men jeg vil gerne tilføje, at for de nuværende høje lånegrænser bærer socialdemokratiet hovedæren og hovedskylden.

Bag den sidste sætning derimod, den om begrænsningen i långivningen, som er ejendommeligt derved, at den tillægger låneinstitutterne den opfattelse, at deres beføjelser i denne sag er større end dem, rådgivere ellers har, hvad de dog vist selv aldrig har drømt om var tilfældet, bag denne sidste sætning ligger derimod historien om en handel, en handel, i hvilken den højtærede boligminister har forsøgt at få låneinstitutterne til at bære et medansvar for den diskriminering af det private byggeri, som ministeren gennem sine foranstaltninger og den med disse sammenhængende lovgivning senere selv må påtage sig ansvaret for. Det er vist i denne forbindelse tilstrækkeligt at sige, at institutterne har afslået at bære et sådant medansvar. Jeg føler mig imidlertid nogenlunde overbevist om, at de samme institutter vil finde den højtærede ministers omtale af dette forhold i fremsættelsestalen

særdeles kortfattet og vel nok også lidet udtømmende.

Så mangler vi vist kun at kommentere den virkelige nyskabelse i de bebudede foranstaltninger, den, der drejer sig om at fastsætte en beløbsgrænse for det private parcelhusbyggeri, man vil tillade gennemført, og en lejeegrænse for det udlejningsbyggeri, der skal gennemføres i henhold til foranstaltningerne. Vi har tidligere givet udtryk for, at vi sympatiserer med tanken om at bygge billigere boliger; men over for ministerens forslag må vi melde fra, for det er ikke vort ønske, at man ved billigere boliger skulle forstå mindre boliger og altså derigennem mindre dyre boliger, således som det er opfattelsen ved de kommende indgreb i parcelhusbyggeriet. Hvad lejeegrænserne i udlejningsbyggeriet angår, er disse på ingen måde så lave, at man her kan tale om et billigere byggeri, men disse grænser er jo, har vi forstået, også først og fremmest tænkt anvendt i det sociale byggeri.

Det er helt øjensynligt, at den minister, der fremsætter et sådant forslag, ikke er byggekundig. Var han det, ville han vide, at der i dette land økonomisk næppe nogen sinde er gennemført et byggeri i henhold til de indhentede tilbuds sum. Differencen mellem tilbud og slutresultat kan være lille, men den kan også være stor, alt afhængigt af en række faktorer, hvoraf nogle går under navnet force majeure, medens andre skyldes menneskelige brist eller menneskelige svagheder. Jeg vil gerne af den højtærede boligminister have at vide, hvilke foranstaltninger han vil træffe såvel over for bygherre som arkitekt, ingeniør, håndværksmester og bygningshåndværkere, hvis det tilfælde skulle indtræffe, at den tilladte maksimumssum bliver overskredet. Ganske bortset fra at ministeren gennem en trussel om straffeforanstaltninger vil producere en række lovovertrædere, der forud betaler pengene under bordet, må det nemlig anses for sikkert, at en mængde sagesløse mennesker, måske oven i købet vælgere, vil komme i fortrædeligheder, fordi mændene bag skrivebordene ikke kendte til forholdene i praksis på byggepladserne. Hvilke fortrædeligheder vil ministeren nedkalde over de pågældendes hoveder? Man må nemlig